

Катастрофични рискове и застраховане

НА ВСЕКИ 125 ГОДИНИ СЕ ОЧАКВАТ ДВЕ КАТАСТРОФИЧНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СЪБИТИЯ, КОИТО ЩЕ СТОПЯТ СРЕДСТВАТА ПО ПОЛИЦИТЕ

(Продължава от стр. 4)

Разговаряме с **ЛУКА ДОКОВ**, председател на сдружението с нестопанска цел „Инициатива за национална програма за управление на катастрофични рискове“

На 27 септември т. г. по покана на сдружението в България бе председателят на Дирекцията по катастрофични рискове в Световната банка г-н **ЕВГЕНИ ГОРЕНКО**, който е запознал ръководството на банката с идеята за български застрахователен пул за катастрофични рискове.

та модела и какъв ще бъде нашият модел на пул?

- Има съществена разлика. В Румъния има закон за задължително застраховане на частната недвижима собственост, а в Турция задължителното застраховане става косвено, а не със специален закон. У нас не може да се каже как ще се направи пулово сдружение, защото застрахователни компании по принцип подкрепят идеята, но са против задължителността на тази застраховка за риска земетресение.

- Доколкото ми е известно, в Турция също няма задължително застраховане на частните имоти със закон...

- Там не е задължително, но е намерен друг начин да бъдат задължени гражданите да направят тази застраховка. Ако се прави ремонт на частния имот - например реконструкция, смяна на дограма и т.н., или се строи нов апартамент, къща или друга сграда - е задължително да се направи предварително застраховка за катастрофични рискове. В противен случай не се разрешава никакво строителство. Предварително е необходимо да се представи полица по тази застраховка и едва след това се започва строителството или ремонтът. Така по косвен път тази застраховка се узаконява като задължителна. По този начин само за 3 - 4 години са набрани над 200 млн. евро по тази застраховка. Първоначално този пул се управляваше от държавното презастрahователно дружество на Турция ДМили Ре", а от 2006 г. държавата поее управлението на пула, като средствата бяха прехвърлени в специална сметка. В Румъния има специален закон, който задължава застрахователите да направят застраховка за катастрофични рискове на всеки притежател на недвижимо имущество, т.е. касае само частните имоти. Такава е и нашата идея. Ние не искаме задължително застраховане за държавните имоти. Те могат да си направят застраховка при застрахователите. Защото целта на пула е да се помогне на бедния гражданин, който при евентуално бедствие ще остане на улицата без покрив.

- Каква е разликата в двата модела?

- И какво в края на краищата решихте с Евгени Горенко?

Г-н Доков, каква бе целта на посещенията на Евгени Горенко, който отговаря за техническия кабинет към Световната банка и е директор на Дирекция за техническите процедури на катастрофичните пулове в света?

- В Румъния на 1 октомври т.г. започна организиран форум по катастрофични рискове, на който г-н Горенко трябваше да присъства в качеството си на представител на СБ. Затова използвахме случая да го поканим и у нас за 2-3 дни. Уведомихме и Венелин Узунов, председател на Парламентарната комисия по бедствия и аварии. На срещата присъстваха също така двама представители на Комисията за финансов надзор, председателят на Асоциацията на българските застрахователи Орлин Пенев, представители на науката от БАН, кметът на Велико Търново Стефан Ботев. А целта на тази среща бе да изясним пред тези представители на различни институции с какво би се ангажирала Световната банка към българската държава по отношение на катастрофичните рискове.

- С какво се ангажира лично представителят на банката?

- През месец ноември т.г. г-н Горенко ще ни посети отново, като ще ни предостави конкретен проект за това как той вижда решаването на проблема с катастрофичните рискове у нас.

На тази импровизирана среща г-н Горенко разказа за опита на банката при създаването на аналогични пулове в Турция и в Румъния.

- Каква е разликата в двата

ХРОНОЛОГИЯ НА СЪБИТИЯТА ПО СЪЗДАВАНЕТО НА ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН КАТАСТРОФИЧЕН ПУЛ

- През месец април т. г. **Венелин Узунов**, председател на Комисията по държавна политика при бедствия и аварии при 40-то НС, беше категоричен, че до края на 2007 г. в парламента ще бъде внесен законопроект за задължителното застраховане на недвижимите имоти и за застрахователния пул.
- През септември т. г. бе планирана Националната кръгла маса с участието на премиера **Сергей Станишев**, специалисти от застрахователни компании, Националното сдружение на общините, на работодателите, на синдикатите и медиите и с международното участие на аналогични пулове от нашите съседни държави Турция и Румъния.
- На 20 юни т. г. със заповед №Р-54 лично на **Сергей Станишев** е сформирана Междуведомствена работна група за разработване на национална катастрофична програма с председател заместник-министъра на финансите **Любомир Дацов**, съпредседател **Венелин Узунов** и още неколцина важни представители на различни министерства. След провеждане на широко обществено обсъждане въпросната комисия би трябвало да разработи програмата за превантивни действия при катастрофични събития.
- На 17 май т. г. бе създадено сдружение с нестопанска цел под мотото „Инициатива за национална програма за управление на катастрофични рискове“, в което участват само двама застрахователи - **Лука Доков** и **Румен Гълъбинов**. Останалите инициатори-съучредители и членове на сдружението са **Венелин Узунов**, **Йордан Цонев**, **Бистра Илкова**, **Иван Гарелов**, **Любомир Дацов**, **Евгени Иванов**, **Христо Миленков**, **Стефан Ботев**, ст.н.с. **Петьо Симеонов**, ст.н.с. **Димчо Солоков**, ст.н.с. **Илиан Господинов**, ст.н.с. **Димитър Николов**, адвокат **Борислав Боянов**, **Александър Чаталбашев**, проф. **Христо Драганов**.

щата решихте с Евгени Горенко?

- До един месец той лично се ангажира да подготви конкретна програма, като ангажира екип от сейсмолози и финансиста от Световната банка. Лично тяхната институция ще покрие разходите по тези проучвания и доклади. От друга страна, българските застрахователи ще вземат отношение по предоставените доклади.

- В такъв случай отпадна ли идеята банката да осигури на държавата стъндбай кредит от 500 млн. евро с гратисен период от 17 години, а и да бъде презастрahовател на пула?

- Не, но за да се реализира идеята, е необходимо предварително държавата да направи специално искане до банката, като се изчисли какви ще бъдат сумите за презастрahоването - от какъв порядък, 300-400 млн. евро или повече. Послед-

ствие държавата трябва да прехвърли тези суми в сметката на пула, който ще бъде отделна юридическа личност. Според Венелин Узунов парламентът напълно застава зад идеята за застрахователен пул за катастрофични рискове и остава на специалистите в тази област да решат какъв ще бъде неговият конкретен модел.

- Защо се провали тогава според вас „Кръглата маса“ по темите за катастрофичните рискове с участието на правителството?

- Необходимо бе специална организация за този форум, а никой не се ангажира, най-малко държавата. Виждате, че всичките усилия в момента са насочени към изборите за местна власт. От друга страна, повечето застрахователи категорично заявяват своето несъгласие застраховката за катастрофични рискове да има задължителен характер и се оттеглят от пула.

Темата разработи **ИЛЕАНА СТОЯНОВА**
Снимки **АЛБЕНА АЛЕКСИЕВА**

(Още по темата - на стр. 21.)

Специални интервюта за в. „Застраховател прес“

(Продължава от стр. 4)

САЙМЪН ФОРМАН, директор **Aon Re CEE**:

- Зависи какви рискове ще бъдат включени. Например в Румънския пул бяха включени и рисковете от свлачища, освен от земетресения и наводнения. В Швейцария пък има и други видове рискове.

Според мен тази схема за пул е много важна, а застраховката да бъде задължителна и държавата трябва активно да участва, защото в България потенциално засегнатите райони са големи. Когато това стане и застраховката стане задължителна с включване на цялото население от всичките райони на страната, тогава и полиците ще бъдат на достъпна цена.

Не мислете, че и в Румъния тази идея лесно си пробива път. Знаем, че във всяка държава има заделен резерв за покриване на подобни щети, но той е много ограничен. Какво се случва на практика? Обикновено при първо бедствие парите се пренасочват, за да се покрият щетите. При второ, трето събитие обаче за жалост няма пари. И понеже става дума за бедствие, парите трябва да бъдат пренасочени от други сектори - образование, здравеопазване, строителство на пътища и т.н.

- До момента **Aon** установява ли някакви контакти с българското правителство?

- Говорим с тях. Имаме готовност при нужда да предоставим цялата си база от данни, както и опит в тази посока. Хората трябва да знаят, че при катастрофичните събития, от една страна, държавата плаща, но и обикновените хора също плащат. Ако не са се застраховали предварително, държавата решава да поеме изплащането на щетите им. Ако няма в наличност никакви средства, държавата трябва да поиска кредитиране отвън. А от кого според вас се плащат тези кредити? За да може да ги погаси, правителството трябва да има нужните средства. А как се набират тези средства - с повишаване на данъците. Затова едно наводнение, което засяга само българите в Северна България, ще се отрази и на хората от Югоизточна България, защото и те ще плащат. Идеята е всеки гражданин да плаща много малка сума за застраховане, но преди евентуалното събитие, за да се спести плащането на големи суми след събитието.

Най-важно в такива случаи е как ще бъдат тарифирани самите полици - т.е. да се намали до 5% от стойността им. При настъпване на катастрофично събитие до 5 на сто от стойността на обезщетенията се поема от пула.

- А колко би струвала една такава застраховка според вас?

- За да заработи нашият модел и да определим конкретна цената на една такава полица, би трябвало да имаме информация за това какъв е сградният фонд в България, колко големи са жилищата, кога са строени, остарели ли са, правени ли са ремонти и т.н. Моделът за риска земетресение още не е довършен и затова нямаме конкретни данни, но много скоро ще го завършим.

САМО ЕДНО КАТАСТРОФИЧНО СЪБИТИЕ С ГОЛЯМА МОЩ...

(Продължение от стр. 2)

Целта на тази организация, по думите на учредителите ѝ, е да мобилизира знанията, уменията, волята и ресурсите на нацията, както и да привлече съответните институции на централната и местната власт към изработването на политиката и постигане на практическото осъществяване на Програма за намаляване на риска при бедствия в съответствие с най-добрите международни практики. Сдружението работи успоредно със създадената на 20 юни Междуведомствена работна група на **Сергей Станишев** за разработване на национална катастрофична програма, заедно с парламентарната Комисия по държавна политика при бедствия и аварии, както и с представители на Световната банка.

За съжаление застрахователите от бизнеса не са единни в своите виждания за такъв пул. На думи те не са против

идеята по принцип. Но има уговорки. Една част от гилдията категорично отхвърля задължителния характер на застраховката на частните имоти под претекст, че не може да се наложи силно застраховане. Друга част пък са съгласни. Единното мнение на Асоциацията на българските застрахователи обаче изразено от заместник председателя на Управителния ѝ съвет **Виолета Даракова**, е, че евентуалното пулово сдружение трябва да се създаде само за риска „земетресение“. Наводнението не може да бъде тълкувано като катастрофично събитие, защото според бизнеса то е причинено от човешко бездействие или немерливост.

ИЛЕАНА СТОЯНОВА
(Погрбности за срещата в следващия брой)